

Pesticidy. Pomocník i prokletí civilizace

Brněnský deník | 22.6.2015 | Rubrika: Příloha - moje peníze | Strana: 53 | Autor: **PETRA LESÁKOVÁ** | Téma: TAČR

Expertní systém pro zpřesněné rozhodování o používání pesticidů. Tak zní úplný název nového počítačového programu, který v těchto dnech dostali do rukou čeští zemědělci. Jde vlastně o chytrého pomocníka při používání umělého hnojiva. Při tvorbě programu spojily síly dvě instituce – Technologická agentura ČR a Výzkumný ústav rostlinné výroby.

Oprávněná regulace

Aplikace umožňuje mimo jiné stanovit ekonomický práh škodlivosti pesticidů a bilanci nákladů. Je schopna předpovídat ztráty na výnosech v důsledku 77 významných chorob a škůdců polních plodin. „U každé plodiny autoři nabízí přehled škodlivých organismů doplněný o seznam ochranných přípravků, včetně příslušné dávky na hektar,“ uvedla k tomu Rut Bízková, předsedkyně zmíněné agentury.

Systém je praktický a finančně nenáročný. „Uživatel získá například hodnoty ekonomického prahu škodlivosti, od kterého se vyplatí provést ošetření proti škůdcům. Pro každý přípravek je uvedena cena i dávka na hektar,“ charakterizuje program profesor František Kocourek z pražského Výzkumného ústavu rostlinné výroby.

Silnější snahy o regulaci pesticidů jsou důsledkem intenzifikace zemědělství na celém světě.

Škodlivost pesticidů pro člověka i celý biosystém je známa. Legislativní opatření a pokrok ve výzkumu sice snižují rizika pro bezpečnost potravin, ale význam pesticidů roste s potřebou stále vyšší produkce zemědělských plodin. Negativní vliv škodlivých látek na půdu a vodu se nesnižuje.

Pesticidy jsou přípravky určené k omezování a hubení rostlinných i živočišných škůdců, avšak jejich užívání přináší řadu problémů – od ohrožování zdraví pracovníků přes kontaminaci pitné vody až po podíl na poklesu biologické rozmanitosti, například úhynu včel.

Mezinárodní agentura pro výzkum rakoviny zařadila nedávno na seznam karcinogenů pět dalších pesticidů.

V roce 2011 vstoupila v platnost pravidla Evropské unie na regulaci používání pesticidů. V roce 2013 byl vyhlášen český akční plán omezování pesticidů.

Omezení ztrát

„Kolektiv kolem Františka Kocourka přišel s radikálně novým, přitom překvapivě jednoduchým, funkčním a logickým řešením. Při zbytečném nebo nadměrném užívání pesticidů dochází k ekonomickým ztrátám, tedy zemědělec snižuje výnos a připravuje se o peníze,“

zdůraznila Rut Bízková. Bylo tedy třeba najít způsob, jak stanovit, jestli je použití pesticidů ještě efektivní, anebo jestli už jde o vyhazování peněz oknem.

Technologická agentura České republiky podpořila projekt částkou 2,9 milionu korun. Řešiteli byla skupina badatelů Výzkumného ústavu rostlinné výroby ve spolupráci s Výzkumným ústavem zemědělské techniky.

Pomocnou ruku podala i společnost AG info, která program v ceně 4800 korun nyní prodává.